

Triumfirajo! Vzroka imajo dovolj: baš zdaj so dosegli dva popolnoma in izrečno svoja ministra, v parlamentu predstavljajo najmočnejšo stranko — obenem stranko, ki jo podpirajo celo take stranke, ki se imenujejo sicer svobodomiselné.

Šesti katoliški shod bije z loparjem, in to kar naravnost po glavah; mogóče se spametujejo naprednjaki o pravem času in napravijo proti združenim klerikalcem napreden blok, ki bi bil edini zmožen v državni zbornici varovati koristi narodov proti plemstvu in hierarhiji. Ali bodo izprevideli, da se mora narod odločiti ali nazaj ali naprej, in da mora predvsem videti, da so se odločili njegovi voditelji, da so začeli brez strahu hoditi po svojih potih, ki so jih za prava spoznali, brez sporazumljevanj z načelnimi nasprotniki? Težko je upati, dokler se bodo sporazumljenja z drugimi narodi v zadevi skupnega napredka imenovala izdajstvo domovine, dokler bo smel kak Jeglič, ki mu je ves slovenski narod deveta briga, z uspehom kazati na svoje slovenstvo, sploh dokler bo veljalo za zadostno legitimacijo, če je kdo te ali one narodnosti. Poštenjake in lopove imajo vsi narodi sveta — zakaj bi se ne smeli naprednjaki združiti v povzdigo ljudske blaginje, ko smejo klerikalci z narodovim dovoljenjem biti mednarodni v dosego svojih nelepkih, podlih smotrov. Podle pa moramo imenovati take smotre, ko vemo, da nimajo klerikalci ne enega razumnika, ki bi zagovarjal svoje prepričanje, to, kar res misli in čuti.

Posameznikom so često dokazali naši časopisi, pa tudi sodišča, da se njihovo „politiško prepričanje“ nikakor ne strinja z njihovim osebnim mnenjem, notranjim prepričanjem — pa niti jih ne oblije rdečica niti jim narod ne obrne hrbta. Zakaj dobri Slovenci so, ki nikdar ne bodo prodali svojega naroda itd. Da so pa „katoličani“ drugih narodov „dobri“ — to je pa potrebno za časni in večni blagor „ljubega“ ljudstva.

Zakaj bi se torej naprednjaki ne smeli združiti z drugimi naprednjaki, ko gre vendar za prvi blagor ljudstva?

Pa ne smemo upati tega! Bodisi so sami preveliki šoviniisti, ali pa jim volilec „ne dovolijo“. Za Boga, pomislite vendar, potem bi morali iti skupaj tudi s socialnimi demokrati — tega pa naš narod nikakor ne prenese!

O dločnega, skupnega nastopa poslancev se nam je težko nadejati, dokler ne bo ljudstvo drugačno.

ki me je kmalu sprejel v svojo hladno senco. Začul sem prvo kukavico in bil mi je njen pozdrav dobor omen. Nekako čudno mi je bilo pri srečanju v tem pričakovanju, kdaj ugledam Velehrad.

Pot se nekoliko vzdiguje, potem pa hitro pada proti robu gozda. Že stojim zunaj in zrem. Velehrad v tako prijetni dolinici, kakršne še nisem kmalu videl. Kraj sam na sebi je sicer neznamenit, krasi ga edino veličastna cerkev, v kateri počivata sv. Ciril in Metod. Cerkev je velika, najlepši v nji je veliki oltar, izdelan iz kararskega mramorja. Na sprednji strani spodaj ima tri prekrasne reliefe, katerih prvi kaže slovo umirajočega Cirila v Rimu od brata Metoda. Na dugem reliefu vidimo klečečega Metoda pred papežem Hadrijanom II., ki mu daje palij kot znak nadškofovskega dostojanstva. Tretji je najlepši: Metod blagoslovlja svoje vernike tri dni pred smrtjo. Tudi slike v cerkvi so jako lepe. Znamenite so korne klopi, tako po svoji starosti — stoje v cerkvi menda že okrog 200 let — kakor po svoji umetni rezbariji. Veličastna kupola je visoka 25 m. V bližini cerkve je kapelica, ki ji pravijo Cirilka. Baje je še izza časov sv. Cirila in Metoda. Seveda je sedaj popolnoma prenovljena in kaže gotški slog.

Šolstvo hočejo imeti klerikalci predvsem — dobro vedo, kje je izvor njih propada. Veda jim škoduje, tako da danes poka že na vseh koncih in krajih. Zato hočejo dobiti tudi vseučilišča v svoje roke, da bodo dogme tudi znanstveno dokazane!

No, tako hitro jim to ne pojde, medtem pa se hočemo potruditi, da pridejo uspehi vede med ljudstvo. Kar so dosegla vseučilišča kot znanstveni zavodi po trudu polnem delu, delu v znanosti in vedi, ki edino izključuje strasti ki gre mirno, a z gotovim korakom naprej, to hočemo nesti med ljudstvo, da začne samo misliti, da si bo znalo samo izbrati pot k sreči. V izobrazbi je moč, torej:

„Na delo med ljudstvo!“

Duh časa.

VII.

Na noge torej, drugače mnogobesedni, učeni in na videz zaslužni klerikalizem, učiteljstvo te kliče še vedno na odgovor! Prevelika bi bila sramota, da bi se tako slavna stranka s tako slavnimi pisatelji in govorniki ne upala stopiti v bran poštenja svoje stranke na dan pred borno, ponižano in od pamtveka zaničevano učiteljstvo! Ako noče ali ne more tega storiti, zahteva učiteljstvo kapitulacijo na vsi črti. Če hoče še v bodoče veljati naš klerikalizem z vodstvom in časopisjem vred za katoliško stranko kakor se vedno usti, mora respektirati učiteljstvo, pisati o njem dostojno v katoliškem in verskem duhu, nehati z zlorabo vere za dosego nadvlade, gojiti pošteno in dostojno polemiko na časnikarskem polju in v javnosti pri nastopih; biti spravljiv, miroljuben, odkritosrčen; podpirati narodno zavednost, jenjati s hujskanjem zoper šolo, učiteljstvo in druge stranke; strogo se držati v politiki verskih načel ter tudi po teh delovati, pisati in živeti; storjene krivice poravnati; zavzemati se z vso vnemo za povzdigo šolstva in urejevanja učiteljskega gmotnega stanja; gojiti ljubezen, spravljivost in resnicoljubnost v javnosti ter smatrati politiške nasprotnike za ljudi in ne za pse. — To so zgolj katoliška načela, samoobsebi umevna, na podlagi vere ter sprejemljiva za vsakega katolika. Ako sprejme naš klerikalizem te pogoje, smo kmalu skupaj. „Narod“ in „Učit. Tovariš“ bosta takoj odnehala, ker ne bosta imela več povoda napadati niti pisati obrambe. Mir bo potem med našim narodom; konec

Hodil sem še nekaj časa okrog, rad bi ostal še dlje časa v kraju, ki je bil za nas Slované nekdanj ne samo versko, ampak tudi kulturno središče. Pa ker sem hotel natančno ravnati po načrtanem programu, sem se napravil na povratek. Preden je gozdič odtegnil mojim očem kraj, nam Slovanom tako znamenit, sem sedel v travo, gledal v dolino in si v spominu obnavljal prve strani naše kulturne zgodovine in nikdar poprej mi niso ostala ona fakta tako dobro v spominu kot sedaj. Nato pa sem odšel v Ogrsko Gradišče. Slovaško mestece ni sicer kaj posebnega, vendar je v nekem oziru interesantno, ker je nek tip za slovaški živelj v vzhodni Moravski.

Večerilo se je že, ko sem nadaljeval svoje potovanje. Izmed krajev, mimo katerih smo se vozili, moram omeniti Prerov. Kakor znano je bilo to mesto torišče delovanja slavnega pedagoga Komenskega. In moravsko učiteljstvo je proslavilo njegov spomin z lepim spomenikom.

Pri Staudingu prestopimo na šlezjska tla, in sicer v zahodno polovico, vozimo se ob Odri, pridemo zopet nazaj na Moravsko in smo pri Oderfurtu (Prívoz) v vzhodni šlezjski polovici. Od tu pa do Oderberga, 10 km daleč, je skoro en sam

bo potem s prepirom, sovraštvom in „bratomornim“ bojem. Potem bi postali v politiki močni v strah nasprotnikom — to bi bil res božji blagoslov. Ali bo pa naš klerikalizem to storil? Nikdar! Pregloboko je že padel, da bi mogel stopiti na to pot. Smejal se bo, ko bo to čital ter s hinavsko proti nebu zavitimimi očmi rekel: „Od učiteljstva se ne damo poučevati, kaj in kako naj delamo; mi smo že sedaj prava katoliška stranka z imenom S. L. S., ki ima za seboj ogromno število naroda brez učiteljstva in naprednjakov — ti naj nas pišejo v uho s svojimi nasveti, mi ostanemo kakor smo bli!“

S tem je natančno dokazano in povedano, kdo bi moral prvi stopiti na pot sprave. A sprava je pri našem klerikalizmu neznan pojem; boj, ubijanje, klanje, prepir, sovraštvost, razdor, nesložnost in krivi nazorji so njegovo delo, na katere je ponosen, trdeč, da je to katoliško delo, ali v resnici je pogansko! Ali ne bo temu konca? Menda nikdar, dokler bo imelo naše katoličanstvo take prvorce, voditelje, političke nazore. Kaj pa škof kot višji pastir in odgovornik za naše katoličanstvo pred Bogom in ljudmi? Hm, on odobruje vse to ter to celo blagoslovja in priporoča. Njegovo geslo je: Mi ostanemo kakor smo bli! Po njegovem zgledu, z njegovo odgovornostjo in pod njegovim vodstvom se dogaja vse, kar smo dokazali, zato bo tudi odgovornost njegova jako težka.

Kar se tiče opombe o ustanovitvi društva katehetov v našem glasilu, je bila nepreklicno na svojem mestu. Učiteljstvo je tekom let jako napredovalo z raznimi metodiškimi spisi. Zadnja leta deluje „Slovenska Šolska Matica“ v tem smislu prav dobro, zato jo pri tej priliki jako priporočamo učiteljstvu in učiteljskim šolskim knjižnicam. Naša duhovščina pa, ki poučuje verouk po naših šolah, ni storila dosedaj v tem oziru prav ničesar. Slovenskih metodiških knjig za verouk ima doslej še prav malo, da ne rečemo skoraj nič. In vendar je zanjo verouk važen predmet na naših ljudskih šolah. Ne samo važen, marveč je tudi težaven predmet, ker se bavi skoraj izključno s samimi abstraktnimi, otroškemu razumu in duhu težkimi pojmi. Kdor hoče verouk z uspehom poučevati na ljudskih šolah, mora biti marljiv, pripravljen na pouk in imeti mora tudi temeljito pedagoško izobrazbo, da zna govoriti, misliti in ravnati z mladino v otroškem duhu. To delo ni šala, ampak resno delo. Kako se je to delo opravljalo po naših ljudskih šolah, to vemo mi najboljše. „Slovenec“ naj lepo molči, da mu drugič ne posvetimo,

kakor mu gre. Večinoma hodijo v šolo naši — zlasti mlajši — kateheti popolnoma brez priprave, razlagajo verouk kakor od-raslim, ne vedoč, da imajo pred sabo neumne otroke. Ko pride do izpraševanja, pride tudi razočaranje. Učenci ne znajo nič, ker niso mogli razumeti gradiva, in sedaj poje navadno palica, da je groza! Kako naj se pa katehet pripravi na tako važno, težko in abstraktno gradivo brez metodiških knjig in nazorovanja? Zadnji čas je že, da se je v ta namen ustanovilo društvo katehetov, ki bo lahko blagodejno delovalo, če bo vztrajno in delavno. Do sedaj seveda ti gospodje niso imeli časa za tako važno delovanje, za politiko in agitacijo pa je bilo vedno dovolj časa. Mi se ne jezimo zaradi ustanovitve tega društva, marveč ga pozdravljamo, naša nevolja obstoji v tem, da se ta predmet zanemarija, površno opravlja, veliko ur ponekod zamudi in se na mnogih krajih postopa nepedagoško z ubogo šolsko mladino. Klerikalizem naj lepo javno izjavi, da odobruje sedanji šolski zakon in s tem odobruje tudi svobodno šolo. Drugače naj molči o svobodni šoli, ker se s tem samo smeši!

Smešno je, kako zna naš klerikalizem metati javnosti pesek v oči glede sedanje šole. Glede dopisa v „Slovenec“ št. 153, ki se poteza za nadzorništvo g. Štefana Primožiča, smo že odgovorili na drugem mestu našega glasila. Le to hočemo še pri-bititi, kar tam piše „Slovenec“, namreč: „Mi smo resnični prijatelji šolstva. Želimo torej, da se imenovanje nadzornikov vrši v versko-nravnem duhu, kakor je to tudi nedavno sam cesar v prestolnem govoru izrečno poudarjal.“ — Ravno v tem duhu jo jo zaval tudi „Domoljub“ št. 26: „Cesar in učiteljstvo. V prestolnem govoru je cesar naglašal, da se mora mladina v ljudskih šolah vzgojati versko-nravno. Krščanski poslanci so glasno odobraval te pomembne besede vladarjeve. Žalibog, da se je liberalno učiteljstvo kaj malo oziralo na to, saj želje po „svobodni šoli“ se nikdar ne vjemajo z versko-nravnim poukom. Naj bi bilo odslej bolje v tem oziru!“

Iz teh dveh izjav človek ne more presoditi, ali so klerikalni mazači javnega časopisja pravi ideoti, nevedni publoglavci, ali pa do skrajnosti zvijačni in hudobni, da z namenom varajo javno mnenje. Klerikalizem je resničen prijatelj šolstva? Od kdaj? Od pamtiveka je pisal najgrše in najostudnejše vedno proti sedanji šoli, učiteljstvo je pa vedno napadal, grdil, zasmehoval, zaničeval in oviral pri trudapolnem delu. Pred petimi leti nam je napovedal boj na življenje in smrt, in ta boj traja

kolodvor, in sicer zaradi premoga, zakaj tukaj spravljajo na dan ogromna bogastva premogo. Jezila me je temna noč, proga je sicer ves čas električno razsvetljena, a nisem mogel opazovati okolice, pa zato sem se odškodoval pri povratku.

Bilo je polnoči, ko sem dospel v Krakov. Čudil sem se tišini in miru, dasiravno šteje mesto 100.000 prebivalcev. Utrujen od dolgega pota in obilice novih vtiskov sem kmalu počival v Morfejem naročju. — Solnce je stalo drugo jutro že precej visoko na nebu, ko sem se zbudil. Napotim se v sredino, v kavarno. Večina kavnar se nahaja v prvem nadstropju. Tu sem spoznal prvič poljski šovinizem. Na svoja nemška vprašanja nisem dobil odgovorov. To se mi je pozneje še večkrat pripetilo. Čudno! Poljaki v parlamentu tako naklonjeni nemški vladi — doma v Galiciji pa radikalni narodnjaki!

Hajd na Vavel! Kaj je pravzaprav Vavel? Grič, na njem velikanski kraljevski grad, bivša rezidenca poljskih kraljev in stolna cerkev krakovska. Grad je sedaj prazen, umetnine in zgodovinske znamenitosti se nabajajo v muzejih v mestu. Okrog Vavela teče Visla, „ljubo ga objemaje“ kakor Krka okrog Novega mesta. Hodil sem ob orjaških zidinah, gledal doli v

leno vodo in mislil na Vando, nesrečno poljsko kraljico, ki se je vrgla tu dol iz obupa in studa pred vsiljenim, nepriljubljenim ženinom. Vali šumljajo, krijejo ta in marsikateri grob in tiho hitijo proti severu...

Nato pa v cerkev, v ta Pantheon poljske zgodovine! Tu počivajo jagelonski kralji, dalje Kočiński, general Poniatovski, Jan Sobieski, Avgust Saški, Štefan Batori in drugi. V lepi grobnici sam zase počiva velikan duha, pesnik Adam Mickiewicz! Primeren kraj! Med kralji sveta — kralj duha! Cerkovnik hodi s teboj in ti z mrkim očesom razkazuje ostanke in spomine nekdanje poljske slave. Povede te tudi v zakristijo, kjer vidiš nekdanjo poljsko državno zakladnico, oziroma samo njene ostanke. Med različnimi zlatimi in srebrnimi posodami, ornatimi, križi i. t. d., te zanima posebno velika zlata roža, ki jo je poslal papež Klemen XII. ženi kralja Avgusta III. Kaj takega še nisem nikdar videl. Samo zlato, rumeno in blesteče!

V cerkvi sem opazil nenavadno mnogo ljudi. In pozneje sem se prepiral o veliki poljski pobožnosti. Nekega večera stopim v cerkev, kjer se je ravno vršila majnikova pobožnost. Vsa zbrana množica je pela neko Marijino pesem. A ne tako

še danes z neprestanimi napadi, da smo prisiljeni stati v obrambi za čast šole in učiteljstva. Ali pomeni to biti prijatelj šolstva? To je grda laž — klerikalizem je bil, je in ostane neizprosno sovražnik šolstva, to je pribito. Najbolj smešno je, da niti noče vedeti, da je papež Pij IX. proklel sedanji državni šolski zakon, ker je bila šola in učiteljstvo z njim iztrgano iz rok klerikalizma ter je bilo postavljeno na proste poge. Šola in učiteljstvo je postalo svobodno in to je tista zloglasna „s v o b o d n a š o l a“, ki jo še danes proganja klerikalizem kot nekaj grdega, pregrešnega, kot strah ljudstva. Naprednjaki bočejo pa to šolo obdržati, kakršna je sedaj, zato poudarjajo, da se bodo vedno potezali za svobodno šolo kot neko nedotakljivo lastnino.

To papeževo prokletstvo ni še do danes preklicano, a vkljub temu je novi šolski zakon rodil v Avstriji obilnega blagoslova in tudi naš slovenski narod je deležen v obilnosti tega blagoslova moderne svobodne šole, ki je v očeh našega klerikalizma prokletstvo za naš narod, kar je dr. Šusteršič javno povedal. Učiteljstvo mora priseči pri nastopu svoje službe, da se bo držalo šolskih zakonov. Kateri učitelj se je pregrešil zoper svojo prisego? Z imenom na dan, hudobni obrekljivci! Mi se ne bojimo javne kritike, a ta mora biti poštena, odkrita in resnična! Ako kdo kaj zagreši proti odgoji, le na dan z njim z imenom in priimkom, a ves stan blatiti neprestano po krivem in s hudobnim namenom, to si prepovemo enkrat za vselej! Ti ljudje se sedaj sklicujejo na versko-nravno odgojo, ki jo je cesar poudarjal v prestolnem govoru, kar je že nekaj samoobsebi umljivega in starega, kolikor je novi šolski zakon star. Naš klerikalizem razume pri imenovanju nadzornikov nekaj drugega, da mora biti nemreč novi nadzornik klerikalec, ki bo na videz jako pobožen drugače pa hudoben, zvijačen, obrekljiv, lažnjiv, breznačaje, denuncijant in podrepnik sedanjega pokvarjenega klerikalizma. Takih nadzornikov se bo znalo učiteljstvo kmalu znebiti, naj le poizkusi klerikalizem svojo srečo! — Sedaj poudarjajo ti ljudje državni šolski zakon, a v resnici so vedno bili, so in bodo proti njemu. Tako varajo naši klerikalci javno mnenje neprestano na katoliški podlagi. Mi tudi izražamo željo: Naj bi se že enkrat izpreobrnil ti trdevratni, hudobni in zvijačni nasprotniki šolstva v veliko korist šole in naroda! (Dalje.)

kot pri nas, zaupno in milo. Ne! Ampak nekako fanatično, mogočno, zdelo se mi je kot nekaka bojna pesem, junaška in zmagojuča. Pozneje sem nekje čital, da so Poljaki zato tako pobožni, ker upajo od Boga zopetno obnovitev svojega bivšega kraljestva.]

Z Vavla zopet nazaj v mesto, in sicer na glavni trg. Tukaj stoje Suknjenice (Tuchhallen), palača v gotskem slogu, središče poljske zgodovine in kulture. V prvem in drugem nadstropju se namreč nahajajo muzeji in galerija slik. Tu se lahko prepričaš, kaj so Poljaki že dosegli v umetnosti. Izmed obilice slik mi je omeniti eno najlepših in največjih: „Neronove baklje“, delo Siemiradzkega. Slika pokriva celo steno: kristjani, pribiti na križe, oviti s slamo, osmoljeni — že gore, pogled uprt v nebo, spredaj ob balustradi v nosilniku sedi Nero, poleg njegova Popea in pogled poln groze mu je obrnjen v goreče kristjane. Slika učinkuje izredno globoko, in vedno stoji pred njo mnogo ljudi, ki jo dolgo dolgo opazujejo. — Lepa je tudi slika „Kočuško pri Raclavicah leta 1794“, znana pod imenom „Finis Poloniae“, ki predstavlja izgubljeno bitko Poljakov za svojo svobodo. — Omeniti mi je še sliko „ruska trojka“: voz, v kateri so vpreženi trije konji, vidijo se njihove vzdignjene noge in

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

Učiteljski krožek št. Vid pri Ljubljani je imel svoj II. letošnji sestanek 21. t. m. pri „Slepem Janezu“. Ob lepem vremenu se je zbrala prav velika družba in tudi Ljubljana je bila dobro zastopana.

Tovariša Gregorin in Jelenc sta poročala o shodu avstrijskega učiteljstva na Dunaju, ki je bil 2. t. m. res imponanten, na katerega pa noben slovenski poslanec ni imel časa priti. Govor je bil še o drugih stanovskih zadevah. Le prehitro je potekel čas v tej lepi družbi.

Na snidenje v januarju!

Slov. učiteljsko društvo kočevskega okraja. Na zborovanju dne 5. decembra ne bo na dnevnem redu revizije društvenih pravil, ampak: 1. Hospitacija pri tov. Betrianiju (risanje). 2. Poročilo tov. Štefančiča o zborovanju na Dunaju. 3. Slučajnosti. Posebna vabila se ne razpošiljajo. —an—

Zborovanje postojnskega učiteljskega društva se je vršilo dne 19. t. m. v Postojni ob navzočnosti 23 članov, kar je mnogo premalo z ozirom na zanimiv dnevni red in lepo vreme, zaradi česar je to zanikrost tov. predsednik jako ostro ožigosal, rekoč: „Mi, ki smo se zbrali, se nismo zbal daljnega pota in žrtve za pot; zakaj za nas je to res žrtev. O ne in o ni, ki so tudi danes izostali brez pravega vzroka od zborovanja, se pa gotovo ne bodo branili poviška, ki ga jim mi priborimo s trdim delom. Sramota pa vsem, ki nas za to celo — zasmehujejo!“ Brzovjavno so se oprstili učitelji vipavski zaradi obilega izvenšolskega dela.

Po presrčnem pozdravu je na to 1.) poročal tov. predsednik-delegat o vseavstrijskem učiteljskem zborovanju delegatov na Dunaju. Njegovo poročilo je bilo prav zanimivo ter se je sprejelo z odobravanjem; le o faktičnih uspehih tega zborovanja ni mogel ničesar poročati, ker se je deputacija mnogo kasneje napotila v posete k ministrom. Toda tudi ti niso podali nikakšnih pozitivnih odgovorov z ozirom na izboljšanje deželnih financ, češ, da bi se s tem kršila avtonomija kronovin, ako bi ukazali te podpore porabiti za izboljšanje učit. plač. Zato le mimogrede vprašam, ali se ne bi moglo od vlade dobiti posebnih rednih letnih prispevkov za zvišanje naših plač?

Za to naj bi se zavzel g. drž. poslanec Hribar. Rekel je že prvo, naj reče torej še drugo! Iskrena hvaležnost učiteljstva mu je zagotovljena!

2.) Prav dobro je poročal tov. šol. vodja Juvanec o izvenšolskem delovanju učiteljstva ter so se na to soglasno sprejele vse one točke, ki jih je glede tega predlagal

globoke razi v cesti; slika je en face, postirana je jako ugodno, in sicer namenoma, namreč na povprečni steni koncem dvorane. Ko stopiš noter, bi se skoro umaknil nasproti dirjajočim konjem.

Zanimiv je narodopisni muzej s svojimi narodnimi nošami, različnimi izdelki i. t. d.

Trg pred Suknjenicami se imenuje „Rynek slowy“, tukaj prodajajo okoličani svoje pridelke. Zanimivo jih je gledati v narodni noši, te ponosite, skoroda aristokratske postave v dolgih belih suknhah z rdečimi pošitki. — Okolo 1. okraja, Srodomešćie (Sredomešće), je napravljen po dunajskem vzorcu „Ring“, samo da mi je v Krakovu veliko bolj ugajal. Na Dunaju je edino drevored v Krakovu pa park. Tu se je na binkoštno nedeljo izprehajala ogromna množica, tu sem se naslajal ob mehki, blagoslavni govorici lepih naših severnih sester. Ti nasadi so pravi blagodar za prebivalstvo, saj od okolice, ki je pusta in gola, ne morejo dosti imeti.

V vzhodnem delu mesta je okraj „Kazimierz“, kjer se nahajajo sami židje in teh je tretjina krakovskih prebivalcev. Da jih je toliko, se imajo Poljaki zahvaliti svojemu kralju Kazimiru iz XIV. stoletja. Ta je namreč imel židovsko ljubico,